

Hieronder is de bijdrage van de ChristenUnie-fractie te lezen:

Voorzitter,

De ChristenUnie staat voor **christelijk-sociale politiek**. Wat hiermee precies wordt bedoeld kan per persoon verschillend worden uitgelegd. Sommigen zeggen dat christelijke politiek niet bestaat, omdat politiek altijd onchristelijk is. Je kunt echter als christen wel politiek bedrijven, wat heel wat anders en legitiem is.

Christelijk-sociale politiek is de vertaling van het antwoord dat de bijbelse normen en waarden geven op de vraag: Hoe gaan we in de samenleving om met mensen en met onze omgeving?

Niets meer en niets minder. Christelijk-sociale politiek is daarom voor een christen heel vanzelfsprekend. Het dienen en ondersteunen van mensen en zorg voor onze omgeving is ook de rol van de overheid, van deze raad en het college.

Vandaag mogen wij als fracties reageren op de **Kadernota 2022-2025**.

Een financieel overzicht dat inzichtelijk maakt hoe het staat met het Reimerswaalse huishoudboekje en waarin het college van burgemeester en wethouders voorstellen doet om o.a. :

- nieuwe of gewijzigde overheidstaken te financieren
- financiële knelpunten toe te lichten

Als gemeente zijn we grotendeels afhankelijk van de inkomsten uit het gemeentefonds, geld dat we van het Rijk ontvangen, en op dit moment is nog onduidelijk om welk bedrag het gaat in 2022.

Je vraagt je dan ook af, wat heeft het voor zin om te gaan praten over financiën als je niet eens weet welk bedrag je te besteden hebt? Kun je dan wel goede keuzes maken?

En hoe doen ze dat dan op landelijk niveau? Het nationale huishoudboekje is ook niet op orde, maar er wordt wel enorm geïnvesteerd in de verwachting dat daarmee grotere problemen kunnen worden voorkomen.

In onze begrotingen/financiële stukken, zien we heel concreet **allerlei kosten** opgenomen, maar zaken zoals bijvoorbeeld de stijging van kwaliteit van leven of een toename van woongenot, zul je hier niet terug vinden.

Soms kan door kleine investeringen, bijvoorbeeld in de Jeugdzorg, grotere problemen worden voorkomen zodat dure therapieën dan niet nodig zijn. Dan moet je **maatwerk** leveren met het oog op de kwetsbare medemens en daarbij soms moedige beslissingen nemen en desnoods eens **'buiten de hokjes kleuren'**.

Voor ons een belangrijke vraag: Wat willen we als gemeenteraad voor de Reimerswaalse samenleving en wat wil de ChristenUnie fractie voor de Reimerswaalse samenleving?

De ChristenUnie wil toe naar een **'ontspannen samenleving'** voor zoveel mogelijk mensen en we willen er veel aan doen om die ontspanning te krijgen.

Ook in Reimerswaal zijn er mensen die zich dagelijks zorgen maken over:

- het milieu en de natuur
- werk en een woning
- de energietransitie
- financiën: geldproblemen of het hebben van schulden

Ook in onze gemeente bestaat er armoede, zijn er meerdere gezinnen afhankelijk van de voedselbank.

De ChristenUnie wil **de lokale samenleving laten bloeien** en wil daar graag haar steentje aan bijdragen. De ChristenUnie vindt het van belang, een must, dat de overheid dienstbaar is aan haar inwoners en de kwetsbaren. De overheid beschermt die groep inwoners die zich zorgen maken.

Je kunt hierover dagdromen en je gedachten de vrije loop laten. Wat denken we, wat denk jij, dat goed is voor de Reimerswaalse burgers en hoe kunnen we dat realiseren?

Het college brengt, met instemming van de raad, tekorten vrijmoedig ten laste van de algemene reserve, die vrijmoedigheid geeft de ChristenUnie ook moed dat enkele van haar ideeën ook welwillend omarmd zullen worden. Als oppositiepartij is dat in het verleden niet vanzelfsprekend gebleken, maar wij verzuren niet en houden goede moed: nuchter, beide beentjes op de grond en vanuit een christelijk perspectief!

Graag geven wij onze mening op de inhoud van deze Kadernota 2022-2025: Wat we missen in deze Kadernota is het ontbreken van visie van het college om extra inkomsten te genereren.

Dit kan door onze unieke ligging. Reimerswaal heeft twee ‘stopcontacten’ met ruimte op het netwerk en hoogspanningsstation Rilland, dat biedt ruimte voor opwek mogelijkheden, twee concentratielocaties voor windmolens én het ligt op een knooppunt van leidingen. Al eerder heeft de ChristenUnie het idee geopperd om bijvoorbeeld een eigen Energielandgoed op te zetten voor extra inkomsten vanwege onze unieke ligging maar vooralsnog zijn wij de enige partij die hierin mogelijkheden zien. Nogmaals, naar onze mening, een gemiste kans maar het is nog niet te laat....

Programma 0 - Bestuur en ondersteuning

Zoals reeds genoemd, als ChristenUnie vinden wij het van belang dat de overheid (ook de plaatselijke overheid) dienstbaar is aan de burgers en kwetsbaren beschermt.

Het vertrouwen van de burger in de overheid moet hersteld worden. Nu hebben burgers vaak het idee dat er over hun hoofden heen geregeerd wordt. Het gemeentelijk apparaat van de gemeente Reimerswaal speelt hierin een cruciale rol. ChristenUnie pleit voor een verandering van de bestaande bestuurscultuur. We zullen dit verder uitwerken in het verkiezingsprogramma voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2022.

Wij gaan akkoord om de OZB raming ongemoeid te laten. Geen belastingverhoging!

Voor wat betreft de personeelskosten, als rekening gehouden wordt met stijging van 1%, moeten we die ook cijfermatig meenemen en niet als ‘PM post’ presenteren. Liefst zien wij geen enkele PM post in een Kadernota.

A5 ChristenUnie is samen met u heel benieuwd naar de te verwachten inkomsten uit het gemeentefonds op basis van de meicirculaire 2021 en hopen dat deze informatie snel beschikbaar komt.

A6 digitale informatie is zeer kwetsbaar. De ChristenUnie heeft hierover schriftelijk vragen gesteld. Uit de antwoorden op die vragen maken wij op dat er een interne werkgroep bezig is met het in beeld brengen van de risico's voor onze gemeente. Graag blijven wij op de hoogte van de resultaten van deze werkgroep.

A7 De ChristenUnie betreurt nog steeds dat er enkele jaren geleden niet voor is gekozen om de buitendienst te centraliseren. Nu heeft iedere kern zijn eigen locatie van de buitendienst. De gemeente Reimerswaal heeft duidelijke schaalvoordelen laten lopen, ook de aansturing van de buitendienst is eenvoudiger als vanuit 1 locatie gewerkt wordt.

A8 De ChristenUnie denkt niet dat het nodig is om de formatie communicatie meteen met een hele FTE uit te breiden. We zijn enthousiast over het project duidelijke ambtelijke taal en de inwonersparticipatie, maar dat moet het beste vanuit de gehele ambtelijke organisatie komen (d.m.v. training?) en niet vanuit één

bepaalde extra functionaris. **We stellen voor eerst eens een ½ FTE uit te breiden** en schaal 10 is misschien ook wat hoog. **Wij zijn niet voor incidentele inhuur**, want met het vertrek van de ingehuurd medewerker vertrekt ook de opgebouwde kennis!

B2 ChristenUnie is akkoord met het uitstellen van de investering in nieuw meubilair en in 2 pick-up bussen.

ChristenUnie dringt aan op aanpassing van de bestuurscultuur, daar horen ook aanpassingen in procedures en omgangsvormen bij. Om als raad hier nauw bij betrokken te raken stellen we voor om dit jaar te overleggen welke ingekomen stukken (post, e-mail e.d.) de gemeenteraad minimaal wil ontvangen om hier beter inzicht in te krijgen.

Programma 1 - Veiligheid

Het hoofdstuk over veiligheid is de kortste in de Kadernota.

De inwoners van Reimerswaal willen veilig kunnen leven. Helaas is dat niet vanzelfsprekend. De overheid heeft de plicht om inwoners te beschermen en criminaliteit te bestrijden. Dat zien we heel concreet om ons heen in drank- en drugsproblematiek, die ettert in de samenleving ook onze lokale samenleving.

Bij de aanpak van veiligheidsproblemen toont de ChristenUnie haar hart voor de samenleving. Hard optreden waar het moet, zacht waar het kan, maar altijd met een hart. De ChristenUnie heeft aandacht voor slachtoffers en hun omgeving en stimuleert een effectieve, op herstel gerichte, aanpak van daders.

Er mogen op dit moment misschien geen nieuwe initiatieven zijn op dit gebied, het blijft een topprioriteit waarin de ChristenUnie ook actief mee wil denken en handelen!

We moeten als gemeente een veilige leefomgeving bieden aan onze inwoners en misschien kunnen de inwoners zelf daarbij een nog belangrijker rol gaan spelen?

Programma 2 - Verkeer, vervoer en waterstaat

ChristenUnie staat voor verduurzaming van de mobiliteit, vermijden van overbodig verkeer, een betere benutting van de bestaande infrastructuur. Wij stemmen in met initiatieven van het college zoals verwoordt in de Kadernota.

Voor fietsveiligheid wordt momenteel een onderzoek uitgevoerd leren we uit de Kadernota. **De ChristenUnie stelt voor om eerst de uitkomst van het onderzoek af te wachten en niet nu al EUR 250.000 voor de jaren 2023-2027 uit te trekken.**

Het vertrouwen van de burger in de overheid moet hersteld worden. Nu hebben burgers vaak het idee dat er over hun hoofden heen geregeerd wordt. Het gemeentelijk apparaat van de gemeente Reimerswaal kan hierin een cruciale rol spelen met name ook bij werken in de gemeente aan wegen, fietspaden, riolen e.d.. ChristenUnie stelt voor om als deel van de verandering in de bestuurscultuur een 'vaste methode' af te spreken hoe deze werken worden uitgevoerd met een actieve participatie van betrokken burgers.

Elektrisch laadpalen

Verschillende autofabrikanten hebben recent aangegeven per 2030 alleen nog maar, of voor een zeer aanzienlijk percentage, elektrische auto's te willen produceren. Steeds meer mensen maken de overstap van benzine of diesel naar elektrisch rijden. Maar het aantal laadpunten in onze gemeente volgt niet.

Als gemeentelijke overheid moeten we op die situatie 'voorsorteren' door in het publieke domein voldoende elektrische laadpalen te voorzien. Bij de herinrichting van het centrum van Krabbendijke zouden elektrische

laadpalen worden voorzien, maar vooralsnog zijn die niet gerealiseerd.

Wanneer komen die?

ChristenUnie stelt voor om bij grote ingrepen in het publieke domein elektrische laadpalen te voorzien. Eén en ander kan eenvoudig toegevoegd worden aan/meegenomen met de inrichting van de publieke ruimte. Te denken valt aan: Steehof III in Yerseke, Rozeboom IV in Krabbendijke, Veerplein/Kruseveer in Kruiningen, Herinrichting centrum Rilland, Herinrichting oude veilingterrein Krabbendijke.

Programma 3 - Economie

De economie draait niet alleen om groei en consumeren, maar ook om de kwaliteit van leven. Een economie is volgens de ChristenUnie pas gezond als iedereen een kans krijgt en verantwoordelijkheid neemt, er coöperatieve relaties ontstaan, als werken en vrije tijd in balans zijn, als groei groen is en grenzen kent. Het midden- en kleinbedrijf (MKB) is onmisbaar voor werkgelegenheid, voor de lokale economie, voor ontwikkelingen van producten en voor de leefbaarheid. De ChristenUnie komt op voor ondernemers. Het verbaast dan ook dat in deze crisistijd er een heel kort hoofdstukje over 'Economie' in de kadernota is opgenomen, want dat betekent dat er geen nieuwe initiatieven te melden zijn...

Laten we samen werken aan het aantrekken en behouden van duurzame werkgelegenheid.

- Moet industrieterrein De Poort niet verder uitgebreid worden nu alle grond is gereserveerd of verkocht?
- Moeten we een beperkte bouwhoogte op De Poort accepteren, waarom niet harder kloppen op de Middelburgse deuren?
- Moeten we als gemeente geen stimulansen bieden aan winkels die het of moeilijk hebben of net buiten het kader vallen? Meer **maatwerk**?
- Moet het toenemende toerisme/recreatie met initiatieven ondersteunt worden?
- en wat te denken van onze vissers?

Programma 4 - Onderwijs

Vrijheid van onderwijs is een groot goed. Onderwijs is heel belangrijk voor de toekomst van onze jeugd. Onderwijs is ook in Reimerswaal heel divers. Er zijn heel wat kleine(re) scholen, die we graag willen behouden. Ook het Calvin College heeft vestigingen in de gemeente Reimerswaal.

Vervangende nieuwbouw van basisscholen zal de komende jaren veel geld kosten. Omdat het over veel geld gaat, liggen er ook kansen om via slimme keuzes dit toch kostenefficiënt uit te kunnen voeren. Bij de besluitvorming over de nieuwbouw van de eerste basisschool, de Julianaschool in Krabbendijke, is dat niet goed gelukt. De ideeën die de ChristenUnie aandroeg werden genegeerd¹, waardoor dit een dure school gaat worden voor de gemeente. Dit zal precedentwerking hebben voor toekomstige nieuwbouw van andere basisscholen, wat ons inziens dan ook in de begroting tot uitdrukking moet komen.

---

1. ¹het 'draaien' van het ontwerp, waardoor de school gunstiger op het perceel zou worden gesitueerd;
2. het nieuw bouwen op een andere locatie; ChristenUnie koos bij de besluitvorming over 'Ontwikkelperspectief Krabbendijke' voor variant 3+, wat nieuwbouw van de Julianaschool op de locatie 'Meiboom' zou betekenen.

Programma 5 - Sport, cultuur en recreatie

ChristenUnie is het eens met het college om eerst te wachten op de Nota Cultuurbeleid en ook op de Subsidieregeling Evenementen voordat er geld wordt vrijgemaakt op de begroting.

Sportvelden Krabbendijke

Bij de discussie over het 'Ontwikkelperspectief Krabbendijke' koos de ChristenUnie als enige voor variant 3+. Een variant die de gemeente circa 1 miljoen euro zou opleveren. De meerderheid van de gemeenteraad koos voor een variant die de gemeente circa 3 miljoen euro gaat kosten. Onnodig uitgegeven geld in de ogen van de ChristenUnie. Komen er in de toekomst vertragingen in het project en/of vallen de kosten hoger uit dan geraamd, dan zullen we dit bericht nog wel eens opnieuw laten horen. Toch zullen we met deze door ons niet gewenste realiteit verder moeten en dat zullen we met **betrokkenheid** gaan doen.

Even een zijpad...we lezen in de Kadernota dat de vervanging van de gymzaal in Krabbendijke in de boeken gezet wordt voor 2032, gekoppeld aan de investering Klimroos/Zevensprong. De 'brede school' komt dus pas in 2032. Wanneer is dat naar achteren geschoven, eerder hoorden we het jaartal 2027?

Subsidies zijn in onze gemeente een onderwerp waar de meningen behoorlijk over verschillen. Het is nu niet het moment om daar verder op in te gaan maar vinden het wel belangrijk om het toch te benoemen omdat hierover ook een besluit genomen dient te worden.

Programma 6 - Sociaal Domein

Vanuit onze kernwaarden geloven wij in een samenleving gebaseerd op liefde, zorg voor elkaar, omzien naar elkaar. Er zijn zoveel netwerken (gezin, scholen, vriendengroepen, straat, online netwerken, social media) en tegelijkertijd is er sprake van individualisme en eenzaamheid onder én jongeren én ouderen. Als ChristenUnie blijven wij ons inzetten voor een participatiesamenleving; belangrijk dat we (leren) elkaar te helpen en voor elkaar te zorgen. Gelukkig gebeurt dit al heel veel, daar zijn we dankbaar voor. De gemeente dient passende zorg en hulp aan te bieden daar waar mensen dit zelf niet kunnen.

Het beëindigen van de verhuur van de Montessoristraat 1 te Kruiningen (als kinderopvang) moet volgens ChristenUnie geen 'min' in de begroting opleveren in de jaren vanaf 2022. De gemeente moet zich inspannen om een nieuwe huurder te vinden of mogelijk een andere bestemming ?

De woonlasten van mensen die een woning huren was Reimerswaal in 2020 het hoogste van alle gemeenten in Zeeland. **Wij willen graag een toezegging dat de wethouder hier specifiek naar kijkt en met een voorstel naar de gemeenteraad komt om deze ongewenste situatie te veranderen.**

Is het een idee om te berekenen wat de gevolgen zijn als de rioolheffing niet meer door de huurder, maar door de eigenaar betaald zal gaan worden.

Programma 7 - Volksgezondheid en milieu

ChristenUnie is akkoord om de lokale heffingen met het inflatiepercentage aan te passen.

Ten aanzien van het grondstoffenbeleid had de ChristenUnie initiatieven van het college verwacht. Er is al vastgesteld dat er in de gemeente Reimerswaal momenteel nog te veel restafval wordt aangeboden en ChristenUnie zou graag initiatieven zien die de gemeente op weg helpen om de omvang van het restafval naar beneden te brengen. ChristenUnie heeft middels 'schriftelijk vragen' hier al eens suggesties voor gedaan, maar de gemeentelijke organisatie is nogal afwachtend.....en daarmee krijgen we de restafvalstroom niet naar beneden.

Ook maken wij ons zorgen over geluiden vanuit deze raad inzake het mogelijk invoeren van het diftar-systeem. Mede gelet op de ervaringen in Goes pleiten wij ervoor om het huidige systeem van nascheiding te behouden. Maar dan dient er wel een beter plan te komen voor het scheiden van afval en een goede controle op de milieustraten.

Wij kunnen ons aansluiten bij de woorden van de wethouder van Borsele: “De huidige methode van nascheiden is een verbetering van comfort voor onze inwoners”. ChristenUnie ziet met belangstelling de voorstellen van het college tegemoet.

De ChristenUnie is voor een ruimhartig kwijscheldingsbeleid.

Er was vorig jaar een discussie bij de behandeling van de Kadernota over de onterechte toerekening van kosten inzake het afvaltarief. Als ChristenUnie wilden we die situatie vorig jaar al rechtzetten, maar zien nu naar tevredenheid dat weliswaar laat, er een voorstel ligt om deze fout uit het verleden recht te zetten.

ChristenUnie heeft totaal geen begrip voor het college standpunt in deze om dit nog maar eens met tenminste 1 jaar door te schuiven.

Energie- en klimaatbeleid is een belangrijk thema voor iedereen, de overheid, de burgers, de bedrijven.

De energietransitie raakt ons allemaal, op korte of langere termijn. Enkele opmerkingen:

- Rilland-Oost is door haar unieke ligging, door de Provincie aangewezen als gebied voor 2 concentratielocaties van windmolens.

Wij vinden het belangrijk dat er bij de invulling van deze locaties aandacht is voor:

- ✓ Het belang van natuur, milieu, en de gezondheid en leefbaarheid voor de mensen;
- ✓ Diegenen die in hun directe omgeving geconfronteerd worden met de bouw van windmolens, zonneparken e.d.. Zij dienen ruimschoots gecompenseerd te worden;
- ✓ Een eerlijke verdeling over alle 13 Zeeuwse gemeenten voor wat betreft de bijdrage aan de energietransitie volgens de Regionale Energiestrategie (RES). Reimerswaal hoeft wat ons betreft niet meer te leveren dan andere gemeenten vanwege haar unieke locatie;
- ✓ Een financiële regeling, ten gunste van de gemeente Reimerswaal en haar inwoners, mocht Reimerswaal, vanwege haar unieke ligging, toch meer moeten bijdragen dan de andere Zeeuwse gemeenten.

Iedere wijziging of uitbreiding van bestaande windmolens en/of zonneparken vindt alleen plaats op basis van het Klimaatakkoord. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat er Regionale Energiestrategieën (RES-en) opgesteld worden door partijen in de regio's. Daarin nemen decentrale overheden het initiatief om samen met bedrijfsleven, inwoners en maatschappelijke actoren bottom-up via maatwerk toe te werken naar concrete projecten voor het duurzaam opwekken van energie.

In het Klimaatakkoord staat ook dat per project de wensen van lokale bedrijven en bewoners om mee te profiteren kunnen verschillen. Dit geldt ook voor de mogelijkheden. De partij die het initiatief neemt voor het project (bijvoorbeeld een bedrijf of energiecoöperatie) gaat daarom in gesprek met de omgeving om hierover afspraken te maken. Het streven is dat voor 2030 gemiddeld de helft (dus 50%) van de opwek van hernieuwbare energie, zoals zonne- en windenergie, in eigendom is van burgers en bedrijven uit de lokale omgeving.

Het plan 'windpark ZE-BRA' is voor de ChristenUnie niet een op zichzelf staand project maar valt onder de spelregels van het Klimaatakkoord, met speciale aandacht voor inwonersparticipatie en in 2030 gemiddeld 50% eigendom van lokale burgers en bedrijven. ChristenUnie is benieuwd hoe de initiatiefnemers dit hebben opgenomen in hun plannen en hoe het college dit gaat borgen.

ChristenUnie is akkoord met formatie-uitbreiding voor 'Klimaat en Duurzaamheid' gezien de vele taken en ontwikkelingen op dit gebied. **ChristenUnie is echter geen voorstander van tijdelijk inhuur**, het is duur en er treedt geen duurzame kennisopbouw plaats binnen de gemeentelijke organisatie. ChristenUnie pleit voor een tijdelijk contract met het oog op toekomstige formatie uitbreiding.

Programma 8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Een goed en betaalbaar huis in een prettige wijk, dat is voor ons allemaal belangrijk. De behoefte aan betaalbare huurwoningen in de vrije sector is groot. De ChristenUnie wil dat de lokale overheid met toekomstgericht woningbeleid de woningmarkt stimuleert, zodat starters een steuntje in de rug krijgen, er voldoende passende huurwoningen zijn en er ruimte is voor particuliere (nieuw)bouw in alle kernen.

Ook vernamen wij recentelijk dat de Reimerswaalse huishoudens voor meer dan 30% uit één persoon bestaat en dat er onvoldoende kleine woningen beschikbaar zijn. Is het een idee om leegstaande winkelpanden en dergelijke om te vormen tot studio's/appartementen voor alleenwonenden met o.a. als doel om meer eengezinswoningen beschikbaar te krijgen?

ChristenUnie is voor de verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed en vindt dat daar met voorrang geld voor moet worden vrijgemaakt.

Slotwoord

Of we nu politiek gezien pleiten voor een grote of een kleine overheid, het afgelopen jaar leerde ons de betrekkelijkheid van dit alles.

De overheid heeft in het achterliggende jaar, met de corona crisis, haar nut bewezen. Nationaal, maar zeker ook lokaal! We willen ons dagelijks bestuur (het college) en de gemeentelijk organisatie dan ook hartelijk bedanken voor hun grote inzet onder heel moeilijke omstandigheden.

Voor de ChristenUnie is de vraag naar een grote of kleine overheid niet een belangrijk punt. We willen focussen op de 'kracht van de samenleving', het omzien naar elkaar en samen de samenleving tot bloei brengen!

Zoals bekend is de ChristenUnie groot voorstander van het dualisme in plaats van het vormen van coalities, zodat alle fracties hun eigen inbreng hebben zonder gehinderd te worden door coalitieakkoorden. Voor een deel zijn we al op de goede weg maar er valt nog veel te verbeteren!

Afsluitend voorzitter, het bestuur en de fractie van de ChristenUnie wenst zowel de raad als het college en de ambtelijke organisatie voor het komende jaar van harte Gods zegen en wijsheid toe!